

21 februari 1962

U 2023/62 - C 46 - P1/as5

FA 20278/103

Land: Groot-Brittannië/Nederland/Nieuw-Guinea.
Onderwerp: Het B.B.C.-televisieprogramma over Nieuw-Guinea.

Referenties:

Datum van
waarneming: Medio februari 1962.

Bron: Betrouwbaar, met goede contacten in Britse
ambtelijke en pers-kringen.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Zijner Excellentie de Minister-President,
Plein 1813 no. 4,
's-GRAVENHAGE.

Groot-Brittannië/Nederland/Nieuw-Guinea
HET B.B.C.-TELEVISIEPROGRAMMA OVER NIEUW-GUINEA

Het B.B.C.-televisieprogramma "Panorama" dat aan de Nieuw-Guinea-kwestie was gewijd, was voor de uitzending noch door de directeur-generaal, Hugh CARLETON GREENE, noch door een aantal andere kopstukken van de B.B.C. gezien. GREENE liet zich speciaal een telefilm van het programma voordraaien, nadat de Nederlandse ambassadeur voor een onderhoud belet had doen vragen.

De verantwoordelijkheid voor alle Panorama-programma's ligt vrijwel geheel in handen van de programmaleiders, Jeremy MURRAY-BROWN en Christopher RALLING, de assistent-redacteur Norman SWALLOW en diens chef-redacteur Paul FOX. De opinies geuit in dit programma zijn niet voor rekening van de B.B.C. en zowel de producer als de redacteurs en de commentatoren hebben de grootst mogelijke vrijheid van spreken.

James MOSSMAN, die als commentator voor het Nieuw-Guinea-programma hoofdschuldige was voor de anti-Nederlandse gezindheid welke hierin tot uiting kwam, is een man die meer dan een normale dosis hooghartigheid bezit, welke samengaat met een sterk radicalisme. En hij is te insulair om te beseffen dat als hij aan een andere natie dan de Engelse koloniale uitbuiting verwijt, hij het object van zijn critiek veel dichterbij huis zou kunnen zoeken. James MOSSMAN sprak tijdens de uitzending namens niemand anders dan zichzelf, maar dat hij niet de enige Engelsman is die met twee maten meet, blijkt uit de vijandige brieven welke in de correspondentiekolommen van de conservatieve "Daily Telegraph" over Nederland en Nieuw-Guinea zijn verschenen. Het is een Britse gewoonte, in pers en parlement en in de maatschappelijke omgang, opstandelingen tegen een Brits koloniaal bestuur "terroristen" te noemen, maar opstandelingen tegen niet-Britse koloniale besturen "nationalisten".

De mentaliteit van mensen als James MOSSMAN bleek duidelijk uit de uitzending van maandag 12 februari 1962, toen Columbia op het televisieprogramma "Panorama" stond. De film begon met een panorama van Bogota. James MOSSMAN zat op een heuveltop en zag neer op de hoofdstad en begon ongeveer als volgt: "Als U neerziet op deze stad, zult U het moeilijk vinden te geloven, dat in deze stad de laatste tien jaren 180.000 moorden hebben plaats gevonden. Er zijn hier letterlijk in die periode 180.000 mannen, vrouwen en kinderen vermoord." Dit doelde op de politieke revoluties van genoemde periode. Verder zag men de grote tegenstelling tussen arm en rijk. Tegen het eind verscheen de Columbiaanse president, die een korte toespraak voorlas over de vriendschapsbanden tussen Brittannië en Columbia. En de film eindigde met een karakteristieke slot-opmerking van MOSSMAN, gewijd aan de drankzucht in Columbia: "Hier wordt meer whiskey gedronken dan in enig land ter wereld."

Wat betreft de grove persoonlijke aanval op Minister LUNS, was er sprake van persoonlijke pique van de kant van de heren MURRAY-BROWN en James MOSSMAN. Deze lieden beschouwen het als een zo hoge uitverkiezing als zij buitenlandse staatslieden uitnodigen voor een interview voor hun programma, dat zij een weigering beschouwen als een persoonlijke belediging. De aanval op LUNS was niet zozeer uiting van een politieke bedoeling als wel een wraakoefening.

Bij de B.B.C. zijn gezaghebbende figuren die Nederland onwelwillend gezind zijn en sympathie hebben voor Indonesië, doch alleen omdat er sprake is bij zowel het lager als bij het hoger personeel van sterk radicalisme, dat, ongeacht of het gebaseerd is op socialistische dan wel radicaal-liberale politieke overtuigingen, een vijandige houding pleegt aan te nemen tegenover andere dan Britse koloniale mogendheden, vooral Nederland, België en Frankrijk. Het spreekt vanzelf, dat deze lieden altijd partij kiezen voor Indonesië tegen Nederland.

De Britse regering wordt nooit geraadpleegd over de inhoud van B.B.C.-programma's en zou niet geraadpleegd willen worden, omdat dit zou betekenen dat de regering onmiddellijke

of middellijke verantwoordelijkheid op zich zou nemen van de programma's, hetgeen naar Britse begrippen ondenkbaar is en een storm in pers en parlement zou veroorzaken.

Er zijn naar aanleiding van deze affaire nog twee belangrijke aspecten die de aandacht verdienen. De eerste is het feit, dat er geen protesten van Engelse zijde opgingen. "Panorama" is een uiterst populair programma, dat letterlijk door miljoenen wordt gevolgd. Niettegenstaande de Engelsen verwoede schrijvers zijn van ingezonden stukken, verscheen in de pers geen enkel protest. (De mogelijkheid bestaat dat dergelijke protesten wel zijn binnengekomen, maar dat de redacties ze niet hebben willen drukken.) Het is de overtuiging in Fleet Street, dat de Engelse bladen geen woord aan het gehele geval gewijd zouden hebben, indien niet was uitgelekt dat de Nederlandse ambassadeur zich was gaan beklagen bij de B.B.C. Maar zelfs toen dit nieuws uitlekte, werd het slechts onopvallend en laat in kleine alinea's gepubliceerd.

Het tweede belangrijker aspect is de Britse opinie over Nederland inzake Indonesië en Nieuw-Guinea. Er heerst te Londen in ambtelijke kringen (welke ongetwijfeld gevoelens weerspiegelen van hogere regionen) een aanzienlijke mate van kregelheid over wat men hier als Nederlandse "koppigheid" inzake Nieuw-Guinea beschouwt. Men is ervan overtuigd dat Nederland zal moeten zwichten en dat het alleen maar moeilijkheden baart, als Nederland, ondanks de buitenlandse en vooral Aziatische overtuiging dat Indonesië Nieuw-Guinea zal krijgen, voortgaat het been stijf te houden. In deze kringen zegt men: "Jullie regering loopt momenteel iedereen in de weg en wij en Amerika en Japan en anderen zouden blij zijn als de zaak uit de wereld kon worden geholpen." Deze zegslieden zijn verre van anti-Nederlands, zij menen alleen maar dat de Nederlandse regering niet realistisch is en zich niet wil neerleggen bij de feiten, hetgeen moeilijkheden schept voor Nederlands bondgenoten.

Zij zijn de mening toegedaan, dat het Nederlands-Indonesische conflict in hoge mate de toestand in Indonesië verdoezelt, omdat het conflict SOEKARNO een permanente bliksem-afleider verschaft. Vele deskundigen in ambtelijke kringen menen

dat de ware toestand in Indonesië nooit aan het daglicht zal treden zolang SOEKARNO het Indonesische volk tegen Nederland kan blijven ophitsen.

Tenslotte moge in verband hiermede vermeld worden, dat men in ambtelijke kringen meent, dat er veel meer restanten zijn aan goede wil onder vooraanstaande Indonesiërs ten aanzien van Nederland dan Nederland blijkbaar beseft. Zelfs in hoge ambtelijke kringen in Djakarta wordt beseft, dat Indonesië zijn economie niet kan saneren zonder buitenlandse technische hulp en dat zij geen andere mogelijkheden hier beter toe in staat achten dan de Nederlandse, onder meer vanwege de Nederlandse expertise, kennis van land, taal en volk, en vanwege het feit dat er onder Nederlanders zo weinig rassenvooroordeel bestaat.

Medio februari 1962.